

Sygn. akt. IV Ka 756/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Hilla

Sędziowie SO Piotr Kupcewicz

SO Adam Sygit - sprawozdawca

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Scheffs

przy udziale Gizeli Kubickiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 roku

sprawy **M. R.**

oskarżonego z art. 178a§4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 29 maja 2013 roku sygn. akt XVI K 225/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie I wyroku ustala, iż numer rejestracyjny prowadzonego pojazdu mechanicznego to „(...)przypisany oskarżonej czyn kwalifikuje jako przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. a wymierzoną karę pozbawienia wolności podwyższa do 10 (dziesięciu) miesięcy.

b. w punkcie II wyroku okres warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności podwyższa do 5 (pięciu) lat.

c. w punkcie IV wyroku okres orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych podwyższa do 5 (pięciu) lat.

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

3. wymierza oskarżonej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za obie instancje, zwalniając ją od kosztów postępowania odwoławczego i obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 756/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 29 maja 2013 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XVI 225/13, oskarżoną M. R. uznano za winną tego, że w dniu 15 listopada 2012 roku w B. na ul. (...) prowadziła w

ruchu lądowym pojazd mechaniczny w postaci samochodu osobowego marki R. (...) nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, gdzie I badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało 1,06 mg/l, natomiast drugie badanie wykazało 1,01 mg/l, będąc wcześniej prawomocnie skazana za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5.07.2010 r., sygn. akt XVI K 2353/10, tj. za winną popełnienia występku z art. 178 a § 1 w zw. z § 4 k.k. i za to, na podstawie art. 178 a § 4 k.k., wymierzono jej karę czterech miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący dwa lata. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono karę grzywny w wysokości 10 stawek dziennych po 30 złotych każda. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat. Na podstawie art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. zobowiązano oskarżoną do zapłaty świadczenia pieniężnego w kwocie 500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczono na poczet kary grzywny okres zatrzymania w dniu 15 listopada 2012 roku a na podstawie art. 63 § 2 k.k. zaliczono na poczet orzeczonego zakazu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 15 listopada 2012 roku. Ponadto zasądzono od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 złotych tytułem opłaty a w pozostałym zakresie zwolniono ją od kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia apelację wniosła Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz - Południe w części dotyczącej orzeczenia o karze i kwalifikacji prawnej czynu na niekorzyść oskarżonej. Zarzucono obrazę przepisów prawa materialnego w postaci nieprawidłowego zakwalifikowania czynu z art. 178 a § 1 w zw. z § 4 k.k. oraz rażąco niewspółmierność wymierzonej kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i okresu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie czynu przypisanego oskarżonej z art. 178 a § 4 k.k. oraz wymierzenie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, wymierzenie grzywny w liczbie 10 stawek po 30 złotych oraz świadczenia pieniężnego w kwocie 500 złotych.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna i skutkowałą zmianą wyroku na niekorzyść oskarżonej w postulowanym przez skarżącego zakresie.

Odnosnie kwalifikacji prawnej czynu należy wskazać, iż zbędne było odwoływanie się do § 1 art. 178 a k.k., skoro ustawodawca konstruując typ kwalifikowany w § 4 tego przepisu (niezależnie od różnych poglądów prezentowanych przez przedstawicieli doktryny prawa karnego w zakresie oceny znaczenia normatywnej takiej konstrukcji tej regulacji) bezpośrednio odnosi się do typu podstawowego tego przestępstwa z § 1. Tym samym należy uznać, iż art. 178 a § 4 k.k., sam odwołując się w swej treści do § 1, zawiera pełen zakres znamion przestępstwa, które swoim zachowaniem wyczerpała oskarżona i wystarczająca była kwalifikacja prawna jej działania z art. 178 a § 4 k.k.

Wysokość orzeczonej kary pozbawienia wolności, zgodnie z twierdzeniem skarżącego, należało uznać za rażąco niewspółmierną do stopnia społecznej szkodliwości przypisanego czynu i okoliczności podmiotowych sprawy. W związku z tym, kara w wymiarze czterech miesięcy pozbawienia wolności, nie spełnia w sposób dostateczny celów wychowawczych i zapobiegawczych oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Takie rozstrzygnięcie rodzi ponadto słuszne zastrzeżenia o pobłażliwości potraktowania sprawcy czynu o znacznym stopniu społecznej szkodliwości, uwzględniając również stopień nietrzeźwości kierującej oraz miejsce poruszania się pojazdem mechanicznym (centrum miasta). Wydając takie rozstrzygnięcie przecenił Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wagę przyznania się oskarżonej w przedmiotowej sprawie, skoro została ona zatrzymana przez funkcjonariuszy Policji w trakcie prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości (protokół zatrzymania k. 3, zeznania świadka M. G. k. 8v, 73v) i fakt jej sprawstwa był jednoznaczny. Tak samo należy ocenić rozważania dotyczące okoliczności i motywacji popełnienia zarzucanego czynu, jako mające przemawiać za wymierzeniem łagodnej kary. Jak wynika z jednoznacznych wniosków opinii sądowopsychiatrycznej oskarżona w chwili czynu nie miała zniesionej ani ograniczonej zdolności do jego rozumienia i pokierowania swoim postępowaniem, jest osobą zdrową

psychicznie i działającą z pełnym rozeznanieniem. Treść jej wyjaśnień (kwestia problemów osobistych i uzależnienia od alkoholu; wskazywanie na brak zrozumienia ze strony funkcjonariusza Policji) wskazuje, że fakt popełnienia po raz kolejny przestępstwa w stanie nietrzeźwości potraktowała dość pobłaźliwie, zlekceważyła spowodowane swoim postępowaniem zagrożenie dla innych uczestników ruchu i wyrazów szczerej, niewymuszonej skruchy sąd odwoławczy w postawie oskarżonej nie dostrzega. Fakt podjęcia przez M. R., już po zdarzeniu, leczenia z uzależnienia mógł jedynie stanowić przesłankę do warunkowego zawieszenia wykonania kary, natomiast nie mógł skutkować wymierzeniem tak niskiej kary.

Oskarżona M. R., wcześniejszym wyrokiem skazującym, który skutkował koniecznością przyjęcia kwalifikacji prawnej z art. 178 a § 4 k.k., została skazana na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności (k. 22, 60, 95). Jej lekceważący stosunek do konsekwencji wynikających ze skazania, objawił się nie tylko faktem powrotności do przestępstwa, jak i niewykonaniem nałożonych na nią wcześniejszym orzeczeniem obowiązków (kwestia uregulowania orzeczonej wcześniejszym wyrokiem świadczenia pieniężnego k. 98) a deklaracje składane w tym zakresie muszą zostać uznane za gołosłowne. W związku z tym wymierzanie kary pozbawienia wolności w kolejnym wyroku skazującym w rozmiarze niższym niż w przypadku pierwszego skazania (i to przy znacznie wyższym stanie nietrzeźwości) musiało zostać ocenione krytycznie. W konsekwencji, należało orzec karę surowszą, tj. w postulowanym przez apelującego wymiarze.

Za wadliwe uznano także zapadłe rozstrzygnięcie dotyczące okresu ustanowionej próby a związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Minimalny okres próby związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary niewątpliwie byłby niewystarczający dla pełnego zweryfikowania przyjętej pozytywnej prognozy kryminologicznej. Skoro, mimo istotnych ograniczeń przewidzianych przez ustawodawcę dla sprawców czynów kwalifikowanych z art. 178 a § 4 k.k., zdecydowano się na zastosowanie instytucji oddziaływania probacyjnego, to konieczne było wyznaczenie okresu tej próby w maksymalnym rozmiarze. Tylko takie rozstrzygnięcie pozwoli na pełną weryfikację stanowiska Sądu Rejonowego wyrażonego w decyzji podjętej w punkcie II wyroku.

Za nieprawidłowe uznano również rozstrzygnięcie dotyczące okresu ustanowionego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Jako okoliczności obciążające, istotnie wpływające na powyższe rozstrzygnięcie należy wskazać stopień nietrzeźwości oskarżonej i miejsce poruszania się pojazdem mechanicznym. Zdaniem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy ustalone w sprawie okoliczności przemawiały za znacznym wydłużeniem okresu ustanowionego zakazu z uwagi na realne niebezpieczeństwo, jakie stwarza oskarżona jako potencjalny kierowca, po raz drugi skazana za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości.

Ponadto - w zakresie ustaleń faktycznych - dokonano prawidłowego ustalenia numerów rejestracyjnych pojazdu, którym kierowała oskarżona. Wobec powyższego zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że: w punkcie I ustalono, iż numer rejestracyjny prowadzonego pojazdu mechanicznego to (...)przypisany czyn zakwalifikowano jako przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k., wymierzoną karę pozbawienia wolności podwyższono do 10 miesięcy; w punkcie II okres warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności podwyższono do pięciu lat; w punkcie IV okres orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych podwyższono do pięciu lat. Uznano, iż tylko tak zmodyfikowane rozstrzygnięcie w pełni zrealizuje ustawowo przewidziane dyrektywy kary. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy. Zmiana orzeczenia o karze skutkowałą koniecznością nowego ustalenia wysokości należnej opłaty, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku (publ. Dz. U. z 1983 roku, nr 49, poz. 223 z późn. zm.). Wysokość tę ustalono w oparciu o art. 2 ust. 1 pkt 3 w/wym. ustawy. Jednocześnie oskarżoną zwolniono z kosztów postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa i odwołując się w tym zakresie do argumentacji przedstawionej przez sąd I instancji na uzasadnienie tożsamego rozstrzygnięcia, zawartego w punkcie VIII zaskarżonego wyroku.